

**Åmåls
Kommun**

Riktlinjer mot korruption – mutor, jäv representation och gåvor

Beslutat av: Kommunfullmäktige

Datum: Den 19 juni 2024, § 117, dnr KS-2024-00127

Dokumentets giltighet: År 2024–2028

Dokumentet gäller för: Kommunstyrelsen, nämnder
samt deras förvaltningar och de helägda kommunala
bolagen

Dokumentansvarig: HR-enheten

Innehållsförteckning

Syfte	3
Inledning och mål	3
Korruption	3
Mutor.....	3
Jäv och andra intressekonflikter.....	4
Representation	4
Gåvor.....	5

Syfte

Riktlinjen ska förebygga att det uppkommer otillåten påverkan i kommunens verksamhet. Genom riktlinjen tydliggörs kommunens förhållningssätt och grundläggande principer till hur kommunen ställer sig mot korruption - mutor, jäv, representation och gåvor. Dokumentet gäller för samtliga medarbetare och förtroendevalda inom kommunen och de helägda kommunala bolagen.

Inledning och mål

Riktlinjen utgår från kommunens vision om ett gott liv idag och imorgon och det är av stor vikt att medarbetare och förtroendevalda arbetar förebyggande för att förhindra oegentligheter i kommunens verksamhet.

Denna riktlinje ger möjlighet för var och en, att utifrån riktlinjens ramar, kunna ta ställning mot otillåten påverkan och på så sätt förhindra oegentligheter. Det innebär att kommunens representation måste vara väl avvägd och hela tiden vägas mot nyttan av representationen. Utifrån kommunens delegationsreglementen delegeras ansvar och befogenheter till varje enskild individ att ta ansvar för att oegentligheter inte uppkommer inom kommunen. Det innebär även att var och en intar ett konkurrensneutralt förhållningssätt så att alla aktörer behandlas likvärdigt och transparent vilket genererar en hög kvalitet inom kommunen.

Korruption

Korruption är ett samlingsbegrepp för att ge och ta emot muta, trolöshet mot huvudman och att utnyttja sin ställning för att uppnå otillbörlig fördel för egen eller annans vinning.

Mutor

Mutor och otillbörliga förmåner ska inte förekomma inom kommunen. För att bedöma om en förmån är olaglig (otillbörlig) ska en sammanvägd bedömning ske i varje enskilt fall. Om den är otillbörlig eller inte har det ett starkt samband med förmånens syfte. När syftet med förmånen är att påverka hur mottagaren utför sitt jobb eller uppdrag är risken stor att den är otillbörlig. Med förmåner avses exempelvis gåvor, kontanter, rabatter, biljetter och tjänster.

Efter brottsbalkens förändring 2012 anses tagande av muta begås när en arbetstagar, förtroendevald eller uppdragstagar för egen del eller för annans räkning antingen tar emot en muta eller en annan otillbörlig förmån för sin tjänsteutövning. Det behöver inte finnas något orsakssammanhang mellan förmånen i fråga och arbetstagarens tjänsteutövning för att det skall kunna anses som tagande av muta.

För att förebygga uppkomsten av mutor gäller nedan grundläggande bestämmelser.

- Medarbetare och förtroendevalda ska i sin tjänsteutövning aldrig ta emot enskilda förmåner från externa parter. Samma sak gäller gåvor från en person eller ett företag som man har kontakt med i tjänsten eller i förtroendeuppdraget. Mindre fika kan anses vara ett uttryck för sedvanlig gästfrihet om det ingår som en naturlig del i mötet. Ett mottagande får dock aldrig riskera att påverka synen på Åmåls kommuns självständighet och opartiskhet.

Riktlinjer för korruption – mutor, jäv, representation och gåvor – Åmåls kommun

- Om en otillåten gåva överlämnas till kommunen ska medarbetaren och den förtroendevalda ombesörja att gåvan återlämnas. Om gåvan består av något som kan förtäras och inte kan överlämnas ska den erbjudas alla inom den aktuella verksamheten.
- Vid osäkerhet om hur ett erbjudande om en gåva eller förmån ska hanteras ska frågan lyftas med närmsta chef för samråd och vidare bedömning.

Jäv och andra intressekonflikter

För att förhindra att en medarbetare eller en förtroendevald agerar partiskt vid ärendehandläggning eller beslutsfattande finns särskilda bestämmelser om jäv i Förvaltningslagen respektive Kommunallagen. För att kommunens trovärdighet inte ska skadas i sådana situationer bör såväl medarbetare som förtroendevalda tillämpa en försiktighetsprincip i fråga om eventuell jäv.

Medarbetare som kan antas vara jävig har ansvar att meddela detta till sin närmaste chef. Vid tveksamhet om jäv föreligger ska frågan lyftas med närmaste chef. Arbetsgivaren avgör i så fall om jäv kan anses föreligga eller inte. Beslutet ska dokumenteras skriftligt. Förtroendevald som kan antas vara jävig har ansvar för att meddela detta till ordförande i nämnd eller kommunfullmäktige.

Ibland kan det förekomma situationer som inte är helt enkla att bedöma ur jävssynpunkt. Det kan finnas omständigheter som kan ifrågasättas. I denna gråzon kan omständigheterna vara av denna karaktär att kommunens eller bolagets trovärdighet skulle kunna skadas även om det inte är fråga om jäv i lagens mening utan en intressekonflikt. I alla sådana fall ska en försiktighetsprincip tillämpas vilket innebär att du som medarbetare eller förtroendevald avstår från att delta i hanteringen av ärendet.

Representation

Representation kan antingen vara intern eller extern. Intern representation riktar sig inåt mot kommunens medarbetare och förtroendevalda och har främst karaktär av personalfrämjande åtgärder. Extern representation riktar sig utåt och syftar till att inleda eller utveckla förbindelser som är viktiga för verksamheten eller som är ett led i kommunens marknadsföring och näringslivsfrämjande åtgärder.

Grundläggande förhållningssätt för intern och extern representation i kommunen

- All representation ska ske med ansvar, omdöme och måttfullhet. Omfattningen och kostnaden ska vara skälig. Nyttan med representationen ska vara tydlig och motiverad vid varje enskilt tillfälle.
- All representation ska på förhand vara godkänd av ansvarig chef. Om ansvarig chef deltar i representationen ska beslut om chefens representation fattas av överordnad chef.
- Utifrån kommunens styrande dokument om redovisning ska fullständig dokumentation alltid bifogas redovisningsunderlaget för representationen; syfte, datum, deltagare och organisation.
- Representation ska som huvudregel följa de av Skatteverket angivna ramarna för representation så att enskilda deltagare inte behöver förmånsbeskattas.
- Alkohol får inte förekomma vid representation. Eventuella undantag framgår i kommunens alkohol- och drogpolicy.

Extern representation ska ha ett direkt samband med och vara till nytta för verksamheten. En

Riktlinjer för korruption – mutor, jäv, representation och gåvor – Åmåls kommun

representationsgåva är avsedd att bidra till goda förbindelser mellan kommunen och extern organisation. Kommunen är restriktiv med gåvor till externa parter.

Gåvor vid extern representation ges i första hand i form av;

- Reklamgåvor - avser varor utan personlig karaktär och som är av obetydligt värde. Reklamgåvor ska vara försedda med kommunens eller verksamhetens namn eller logotyp, till exempel kommunens profilvaror.
- representationsgåvor - ska rikta sig till hela den mottagande organisationen och kan som exempel vara blommor, fruktkorg eller chokladkartong.

Gåvor

Gåvor får ges under förutsättning att denna är skattefri, nedan anges de gåvor som får ges inom kommunen.

- En julgåva kan ges, under förutsättning att den inte överstiger Skatteverkets nivå.
- En minnesgåva är skattefri under förutsättning att gåvan ges vid ett tillfälle och värdet inte överstiger Skatteverkets nivå för minnesgåva, se dokument Rutin för uppvaktning och avtackning av medarbetare.
- Gåvor i övriga sammanhang. Det finns andra tillfällen där det kan vara lämpligt att en medarbetare uppmärksammas av arbetsgivaren. Det kan exempelvis vara aktuellt när en medarbetare blir långvarigt sjuk eller drabbas av dödsfall i familjen. Detta utgör inte intern representation utan betraktas som personalvård.

Exempel på när det går bra att acceptera gåvor eller förmåner är:

- Enklare uppvaktning vid sjukdom eller på högtidsdagar i form av exempelvis en bok, blombukett eller present till ett lågt värde.
- Befogade måltider som är av enkel och vardaglig karaktär som dels sker i samband med utförande av arbete och inte sker frekvent, såsom dagens lunch, kaffe eller fika och dylikt.
- Mindre varuprover, reklamprodukter, enklare prydnadsföremål eller minnesgåva i form av almanacka, bok, keps, penna eller dylikt.

Berörda lagar;

Förvaltningslagen
Kommunallagen
Brottsbalken

Riktlinjer för korruption – mutor, jäv, representation och gåvor – Åmåls kommun